

Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Onderwerp: **Internetconsultatie Verzamelwet gegevensbescherming VWS III, voorstel aanvulling Artikel I**

Datum: 29 maart 2024

Excellentie,

Graag maken wij van de mogelijkheid gebruik om te reageren op de openbare consultatie van de voorgestelde Verzamelwet gegevensbescherming VWS III.

In de Memorie van Toelichting van de Verzamelwet III wordt aangegeven dat bij de zorg voor mensen ook de zorg voor hun gegevens hoort. Het kabinet heeft om die reden aandacht voor zorgvuldige gegevensverwerking (waaronder uitwisseling) en het wegnemen van knelpunten op het VWS-terrein. Hiertoe stelt de Verzamelwet III regels voor in de gezondheidszorg en het sociaal domein om duidelijkheid te creëren wanneer organisaties gebruik mogen maken van gevoelige en bijzondere persoonsgegevens waaronder het Burgerservicenummer ("**BSN**"). Eén van deze voorgestelde wijzigingen ziet op de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg ("**Wabvpz**").

Wij herkennen deze onduidelijkheid voornamelijk in de declaratieketen tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars, waar Infomedics tussenin zit als dienstverlener. Om dit knelpunt op te lossen zijn wij voorstander van het verduidelijken van deze regels. Wij merken daarbij graag op dat binnen de gezondheidszorg doorlopend wordt gestreefd naar verbetering van kwaliteit, doelmatigheid en doeltreffendheid om de zorg die aan patiënten wordt geboden te optimaliseren. Het ontbreken van adequate persoonsgegevens leidt tot fouten in de afhandeling van declaraties voor een medisch behandeling, met daarbij een verhoogde kans op datalekken. Dit is door uw Ministerie van VWS eerder erkend in de memorie van toelichting bij de Wet gebruik Burgerservicenummer in de zorg.¹

Wij zullen eerst dit declaratieproces toelichten waarna wij ingaan op de door ons voorgestelde technische wijziging in de Wabvpz.

Declaratieproces

Infomedics helpt zorgaanbieders met hun administratie en het sturen van rekeningen naar zowel het individu bij onverzekerde zorg als naar de zorgverzekeraar bij verzekerde zorg. In de zorg bestaat een declaratieketen met aan de ene kant de

¹ Kamerstukken II, 2005-2006, 30 380, nr. 3, p.3

zorgaanbieders² en aan de andere kant de zorgverzekeraars³. De zorgaanbieders zijn op grond van artikel 4 en 9, eerste lid Wabvpz verplicht om bij het verstrekken van persoonsgegevens aan onder andere de zorgverzekeraar steeds het BSN van de cliënt te vermelden. Echter, indien de zorgaanbieder ten behoeve van haar declaratieproces gebruik maakt van een dienstverlener om de declaratie aan de zorgverzekeraar te sturen, komt aan deze dienstverlener geen rechtstreekse wettelijke grondslag toe om het BSN te verstrekken, doordat de dienstverlener (zoals Infomedics) niet in artikel 9 eerste lid Wabvpz wordt genoemd. Terwijl deze dienstverlener voor dezelfde redenen als de zorgaanbieder het BSN zou moeten gebruiken, namelijk het voorkomen van tijdverlies, foutmarge (wat resulteert in datalekken), de kans op fraude te minimaliseren en te voldoen aan de wettelijke plicht in de declaratieketen om te zorgen dat de behandelgegevens en de persoonsgegevens op de juiste persoon betrekking hebben en bij de juiste zorgverzekeraar worden gedeclareerd.

Voorstel

Gelet op het voorgaande doen wij het voorstel om dit knelpunt op te lossen door een technische aanvulling waardoor de dienstverlener (waaronder Infomedics) van de zorgaanbieder toe wordt gevoegd aan de definitielijst van artikel 1 en aan artikel 9, eerste lid van de Wabvpz. **Artikel I van de Verzamelwet gegevensverwerking VWS III** komt dan als volgt te luiden:

"Artikel I

De Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg wordt als volgt gewijzigd:

"Aan artikel 1 wordt na onderdeel M [waarvan de letteraanduiding alfabetisch aansluit op het laatste onderdeel], onder vervanging van de punt aan het slot van dat onderdeel door een puntkomma, een onderdeel ingevoegd, luidende:

N. dienstverlener in de declaratieketen van zorgfacturen tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars: een partij die door de zorgaanbieder wordt ingeschakeld binnen het declaratieproces richting de zorgverzekeraar, met het doel te waarborgen dat de in het kader van de verzekering van zorg te verwerken persoonsgegevens op die verzekerde betrekking hebben."

"In artikel 9, eerste lid, wordt na "De zorgaanbieder" ingevoegd: ', en diens dienstverlener in de declaratieketen van zorgfacturen tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars,."

² Artikel 4 Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg: "Een zorgaanbieder gebruikt het burgerservicenummer van een cliënt met het doel te waarborgen dat de in het kader van de verlening van zorg te verwerken persoonsgegevens op die cliënt betrekking hebben." En artikel 9 van dezelfde wet: "De zorgaanbieder vermeldt bij het verstrekken van persoonsgegevens met betrekking tot de verlening van, indicatiestelling voor of verzekering van zorg aan een zorgaanbieder, een indicatieorgaan of een zorgverzekeraar steeds het burgerservicenummer van de cliënt."

³ Artikel 86 lid 3, 4 en 5 Zorgverzekeringswet. Kortgezegd zal de zorgverzekeraar het BSN verwerken "met het doel te waarborgen dat de in het kader van de verzekering van zorg te verwerken persoonsgegevens op die verzekerde betrekking hebben."

Achtergrond

Probleem – Lacune in wetgeving zorgt voor rechtsonzekerheid

Het eerste probleem is dat er bij de grote zorgverzekeraars rechtsonzekerheid is ontstaan over het gebruik van BSN door dienstverleners in de verfijnde declaratieketen zorgaanbieder – dienstverlener – zorgverzekeraars. De rechtsonzekerheid heeft specifiek betrekking op een lacune in de wetgeving die enerzijds wel duidelijk maakt dat zorgaanbieders en zorgverzekeraars telkens het BSN dienen te gebruiken in hun communicatie maar helaas niet duidelijk is gemaakt dat óók de dienstverlener in de declaratieketen van zorgfacturen tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars het BSN dient te gebruiken.

Het doel van het gebruik van BSN in het declaratieproces is kort gezegd te waarborgen dat de in het kader van de verzekering van zorg te verwerken persoonsgegevens op die verzekerde betrekking hebben en het voorkomen van fouten en fraude. Dit is door uw Ministerie van VWS eerder erkend in de memorie van toelichting bij de Wet gebruik Burgerservicenummer in de zorg:

*"Het ontbreken van adequate persoonsgegevens leidt verder tot tijdverlies en fouten in de afhandeling van declaraties voor een medische behandeling. Met verbetering van het declaratieverkeer is voor zorgaanbieders en zorgverzekeraars aanzienlijke efficiencywinst te behalen. Bovendien kan fraude worden tegengegaan wanneer vaststaat op welke cliënt de gegevens betrekking hebben."*⁴

Werkgroep zorgverzekeraars, VECOZO, Infomedics en externe advocaten

Een speciaal opgerichte werkgroep met afgevaardigden vanuit de grote zorgverzekeraars, VECOZO⁵, Infomedics en externe advocaten heeft dit probleem hoog op de agenda staan en probeert een goede oplossing te vinden. Dat is tot op heden helaas nog niet gelukt. Omdat de internetconsultatie ons pas deze week bekend is geworden is het helaas niet gelukt om de inhoud van deze brief nog af te stemmen met de werkgroep. Gezien de prettige samenwerking binnen de werkgroep en de belangen van alle partijen om adequate gegevens te ontvangen, verwachten wij dat deze partijen positief zullen staan tegenover een mogelijke aanpassing van artikel 1 en 9, bijvoorbeeld zoals voorgesteld in deze brief. Graag faciliteren wij dan ook nader overleg met en toelichting door de werkgroep met uw ministerie.

Verzoek zienswijze Autoriteit Persoonsgegevens

Daarnaast heeft de werkgroep in december 2023 gezamenlijk met de grote zorgverzekeraars een zienswijze gevraagd van de Autoriteit Persoonsgegevens over dit onderwerp. Daar heeft de werkgroep nog geen inhoudelijke reactie op ontvangen.

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 380, nr. 3, onder 1.3.1.

⁵ Aan de kant van de zorgverzekeraars levert VECOZO uiteenlopende diensten en faciliteert het onder andere het berichtenverkeer tussen zorgaanbieders en alle zorgverzekeraars en zorgkantoren. In opdracht van de ziektekostenverzekeraars faciliteert VECOZO onder meer een declaratieportaal en de dienst Controle op Verzekeringsgegevens (COV). Via de dienst COV kunnen hiervoor geautoriseerde derde partijen controleren of en bij welke zorgverzekeraar een patiënt verzekerd is, ten behoeve van de declaratie van de zorgfactuur (de zogenoemde "COV-controle").

Gevolgen van de ontstane rechtsonzekerheid

1. Gebruik declaratieportal niet meer toestaan

Het gevolg van de rechtsonzekerheid bij zorgverzekeraars is dat de kans bestaat dat de zorgverzekeraars dienstverleners als Infomedics niet meer zullen toestaan het BSN te gebruiken in de declaratieketen, met name in de declaratieportal en de dienst Controle op Verzekering bij VECOZO. De belangrijkste oorzaken daarvan zijn:

- (i) dat de zorgverzekeraars willen voldoen aan geldende wetgeving, waaronder de AVG en de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg; en
- (ii) dat zorgverzekeraars willen voorkomen dat zij een risico lopen om een bestuurlijke boete opgelegd te krijgen van de Autoriteit Persoonsgegevens. Boetes onder de AVG kunnen oplopen tot 4% van de omzet van een bedrijf, wat bij zorgverzekeraars flink zou oplopen en een te groot risico zou zijn.

2. Administratieve chaos

Het verzenden van miljoenen zorgfacturen per jaar *direct* naar de patiënten zal tot gevolg hebben dat er administratieve chaos ontstaat bij miljoenen patiënten, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en dienstverleners zoals Infomedics. Daardoor zou de huidige, verfijnde declaratieketen van zorgfacturen in Nederland vastlopen. Het gevolg daarvan zou zijn dat bijvoorbeeld patiënten hun zorgfactuur niet, of pas na veel stress, vergoed krijgen.

3. Datalekken van bijzondere persoonsgegevens

Het door dienstverleners als Infomedics niet meer kunnen gebruiken van het BSN in de declaratieportal en de dienst Controle op Verzekering bij VECOZO zal ertoe leiden dat dienstverleners zorgfacturen rechtstreeks naar de patiënten moet sturen met als risico dat als de gegevens onjuist zijn (want dat kan dan niet meer worden gecontroleerd aan de hand van BSN) een patiënt de zorgfactuur van een ander ontvangt. Dit is extra gevoelig omdat de zorgfactuur bijzondere persoonsgegevens bevat in de vorm van behandelcodes die kwalificeren als gezondheidsgegevens. Daarnaast zouden deze persoonsgegevens bij de verkeerde zorgverzekeraars terecht kunnen komen. Infomedics verwerkt miljoenen zorgfacturen van miljoenen Nederlanders per jaar. Dit zou, naar de berekening van Infomedics, leiden tot ca. 100.000 datalekken per jaar aan verkeerd bezorgde zorgfacturen met bijzondere persoonsgegevens. Deze datalekken willen dienstverleners als Infomedics, zorgverzekeraars en zorgaanbieders uiteraard graag voorkomen.

Graag nemen wij binnenkort contact op om een en ander toe te lichten, mocht u in de tussentijd vragen hebben dan beantwoorden wij die graag.

Met vriendelijke groet,

Namens Infomedics
Fred Bloem
Directeur Infomedics B.V.
036-2031900